

[Hanne Reintoft.]

ser resulterer i, at byrderne væltes over på dem, der dårligt er i stand til at bære nye byrder; det skulle man måske også holde sig for øje, når man taler om meget store, nye byrder.

På denne baggrund vil vi gerne slå fast, at det, den uddannelsessøgende ungdom i Danmark i dag har brug for, er en lovgivning, der først af alt begynder en systematisk nedbrydning af de økonomiske skranke, der i dag hindrer masser af unge fra i det hele taget at søge uddannelse, og for det andet sikrer, at der på alle trin — og det er det meget vigtigt at understrege — på alle trin i uddannelsen ydes støtte efter behov. Det viser sig nemlig tydeligt i undersøgelsen af de 14-20-åriges uddannelse, at frasorteringen sker på et meget tidligt tidspunkt, i hvert fald umiddelbart efter undervisningspligtens ophør, om ikke på et endnu tidligere tidspunkt. Det må også derfor overvejes grundigt, om ikke stipendieordningerne for 8. klasse og opefter må øges ganske betydeligt i forhold til den anden støtte, og det må også overvejes, om man skal lytte til vage røster om efter sociallovgivningen at overveje støtte til forældre, når undervisningspligten udvides, og finde ud af, om det for det første kan blive til realiteter, og om det for det andet er den rigtige vej at gå for dårligt stillede familiers vedkommende. Hvis lovgivningen virkelig skal modvirke den sociale diskrimination, må der sættes meget tidligt ind både med økonomisk støtte og med stimulering af forældre og elever fra skolens side. Også her er der en gammel fordom, der skal udryddes hos læreren, nemlig den meget enkle, man har set i adskillige undersøgelser, at velstillede forældres børn er de bedst begavede.

Støtten må på alle trin have et omfang, der sikrer, at alle uden at måtte tage erhvervsarbejde under uddannelse kan opnå den nødvendige tryghed til gennemførelse af uddannelsen. Jeg må sige, at jeg i denne sammenhæng ikke forstår ministerens tilføjelse om, at der efter de forbedrede forhold for lærlingene i 1969 ikke skulle være anledning til at give dem del i merbevillingerne. Den løn, lærlingene får, er meget, meget ringe; jeg kan f. eks. tage smedelærlingene: deres løn er ved overenskomsten i 1969 steget fra 51 kr. om ugen til 68 kr. Selvfølgelig

kan det tage sig meget smukt ud, hvis man nøjes med at sidde og se på den procentvise stigning, men det er på enhver måde en aflønning, der stiller dem meget, meget dårligt og gør det umuligt for dem at klare sig. Vi ser f. eks. også i børne- og ungdomsforsorgen det evige problem, at man på en eller anden måde må hjælpe disse unge, hvis forældrene slår hånden af dem, ved at inddrage dem under forsorgen. Det kan ikke være en rimelig form for uddannelsesstøtte. Jeg vil derfor understrege meget stærkt, at lærlingene ikke kan undvære at få del i merudgifterne, selv om disse er beskedne. Endelig må også tilføjes, at i den periode, hvor de er på teknisk skole, synker deres indtægter yderligere; så kommer f. eks. smedelærlingene ned på omkring 50 kr. om ugen.

Der har været megen diskussion om, hvorvidt støtte skulle ydes til alle uanset økonomiske forhold eller efter behov. Jeg ved godt, hvad der er det populære synspunkt, nemlig støtte til alle uanset deres økonomiske forhold. På den anden side har vi klare tal for, at det for alle uddannelsers vedkommende og specielt for de højere uddannelser ligger således, at det er overklassens og den bedre stillede middelklassens børn, der får uddannelsen, som i sig selv er en kostbar samfundsøkonomisk investering. Vi lever i et samfund, hvor de store skattebyrder betales af det store flertal med ganske jævne indtægter, og hvor man nægter at stramme formuebeskatning, aktieselskabsbeskatning og erhvervsbeskatning i det hele taget, hvorimod man bestandig indfører skattelettelser for de velstillede grupper, især inden for erhvervslivet. Med et skattesystem, hvor den arbejdende befolkning bærer de tungeste skattebyrder og får de ringeste muligheder, er det derfor efter vor mening nødvendigt at opretholde et behovskriterium, da de lavtlønnede ellers igen vil få pålagt ekstra byrder for at give velhavernes børn en støtte, som de ud fra et samfundsøkonomisk, om end ikke et individuelt, synspunkt ikke har behov for. Jeg ved godt, at den enkelte student føler behovet og måske kan synes, det er en urimelig betragtning. På den anden side må den enkelte student, så længe man accepterer det samfund, vi lever i, også se det ud fra, hvilke byrder han lægger på andre, og stu-